

Fentebbi címmel köszöntötte a hetvenéves **Eörsi Istvánt** a Frankfurter Allgemeine Zeitung. Későbbiekben: FAZ. De jobb, ha idézem a Magyar Hírlap ismertetését: „Az újság budapesti tudósítója az író publicistát Konrád György, Nádas Péter,

Szalay Károly

„Új Bábel élünk, a fogalmak pokoli zürzavarát. Gyalázatos hazugok megrontották a szavak becsületét,”
Karinthy Frigyes

Néma párbeszéd szentekkel

Esterházy Péter és Petri György mellett azon alkotók közé sorolja, akik rányomták bélyegüket a XX. század második felének magyar szellemi életére és külföldi kiadók jóvoltából utat találtak az európai és a világirodalomba is”. Majd így folytatja: „Legnagyobb bosszúságára az erősen nemzeti érzületű és hangütésű szellemi áramlatnak, amelyet a konzervatív-nemzeti koalíció támogat, mindazok a költők, akik az utóbbi évtizedekben öregbítették a magyar irodalom nemzetközi hírnevét, határozottan liberális és kozmopolita beállítottságúak”.

Mi minden búvik meg egy ilyen kis fikarcnyi hírben! Először is: még születésnapot sem tudnak anélkül ünnepelni, hogy ne rúgjanak bele másokba. Másodszor: Göbbels óta nekem a német hírközlés nem autentikus. Egy kis náciizmus, egy kis anarchizmus, egy kis kommunizmus, kompenzálva nagy-nagy liberalizmussal. Harmadszor, Isten éltesse **Eörsit**. Sztálin halála után komolyan aggódtunk érte, mert akkor kinyilatkoztatta, hogy élete értelmét veszítette el, s hogy mennyire komolyan gondolta, most újra kiadatta Sztálin kori verseit, hitet téve akkori önmaga és alighanem Sztálin mellett is. Ami emberileg érthető. Similis simile gaudet. Még tisztelendő is, ha kitarthat régi elvei és érzelmei mellett, de akkor miért éppen a neoliberaiszt párt éceszgébere és miért nem *Thürmer Gyula* mellett feszít? Máskülönben nem ő az egyetlen, aki csalódhatott 1945 után. Sokan voltak e hazában, akik mást vártak a kommunizmustól. De ma már számszerű adatokból tudjuk, hogy a legtöbb embert a sztálini kommunizmus ölte meg, több mint 60 milliót. Nem az a szegény tehát, ha beismerjük, korábban tévedtünk, hanem az, ha ilyen jellegű tévedésünket, mint erényt állítjuk be. Utólag. Negyedszer. Meglehetősen szűkre szabott és egyoldalú a fentebbi névsor. Nem ugrunk be a provokációnak és nem állítunk ellennévsort az úgynevezett nemzeti konzervatív írókból, bizonyítandó, hogy ki a

jobb, mert száználmasnak és primitívnek tartjuk, ha esztétikai szempontokba aktuálpolitikát keverünk. Az ország és az irodalmi élet kettéosztottsága, fentebbi FAZ-szerű segédlettel nem a mi kenyerünk. De ötödször: a liberális kozmopolita

névsort kiegészítem állítólagos liberális kozmopolitákkal, ha nem tiltakoznak az érintettek. **Eörsi István** valóban jó. De csasztuskaköltőnek mindenképpen jobb nála *Szilágyi Ákos*. Publicistának pedig *R. Székely Julianna*. Filozófusnak *Radnóti Sándor*. Pártpolitikuskak *Demszky Gábor*. Ami végső soron semmit sem von le hetvenedik születésnapja értékéből. *Faludi György* viszont jobb költő, mint *Petri György*, *Esterházy* jó író, de jobb nála *Krasznahorkai László*, igencsak jó író *Nádas György*, de jobb nála *Mészöly Miklós*, netán *Bodor Ádám*. *Konrád György* jó szociológus, de jobb nála *Szelényi Iván*. Szépírónak pedig *Lengyel Péter*.

Az a gyanúm azonban (hatodszor), hogy a bélyeget nem a XX. század második felének magyar irodalmára nyomták rá e néma szentek, hanem a FAZ budapesti haditudósítóra. Ott ugyanis nincs számukra kőszapecséthely, ahol *Weöres Sándor*, *Pilinszky János*, *Nemes Nagy Ágnes*, *Nagy László*, *Szabó Lőrinc* vagy *Illyés Gyula* és *Németh László*, *Kodolányi János*, *Márai Sándor*, *Szentkuthy Miklós*, *Hamvas Béla*, *Galgóczi Erzsébet* alkotott. Ők határozták meg a fél évszázad magyar irodalmát. Hogy a ma is élőket ne is említsem.

Hetedszer: e FAZ-kodás nem **Eörsiről**, nem is az irodalomról, hanem a mai magyar liberalizmusról s főként az SZDSZ-ről szól. Nyilvánvalóvá vált, hogy a liberál-kozmetopolita politikusok tökéletesen megbuktak és a valóban tehetséges írótaikkal próbálják ezt a kudarcot leplezni. A kendőzés eme módja is hozzá nem értésükről árulkodik. Mert nemcsak az ellentábort ingerlik föl, hanem saját írói köreiket is megosztják. Osztanak, szoroznak, s majdcsak kijön a nulla. Abban meg csak reménykedünk, hogy a valóban tehetséges – és nem fölfújt – liberális írók nem kozmetopoliták és nem sokáig lehet őket szembeállítani és fölhasználni az ország, a nép és az írókollégák érdekeivel. ■